

GLAS

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO



Včeraj dopolnilno je prišla v Kranj bolivijska parlamentarna delegacija, ki jo vodi prvi podpredsednik bolivijskega narodnega parlamenta g. Armando Molinedo. Delegacija si je v Kranju najprej ogledala tovarno Iskro, nakar je goste sprejel Jakob Zen, predsednik Okrajnega ljudskega odbora Kranj. Na sliki: Parlamentarna delegacija med ogledom v Iskri. (Foto F. Perdan)

S posveta o aktualnih gospodarskih vprašanjih

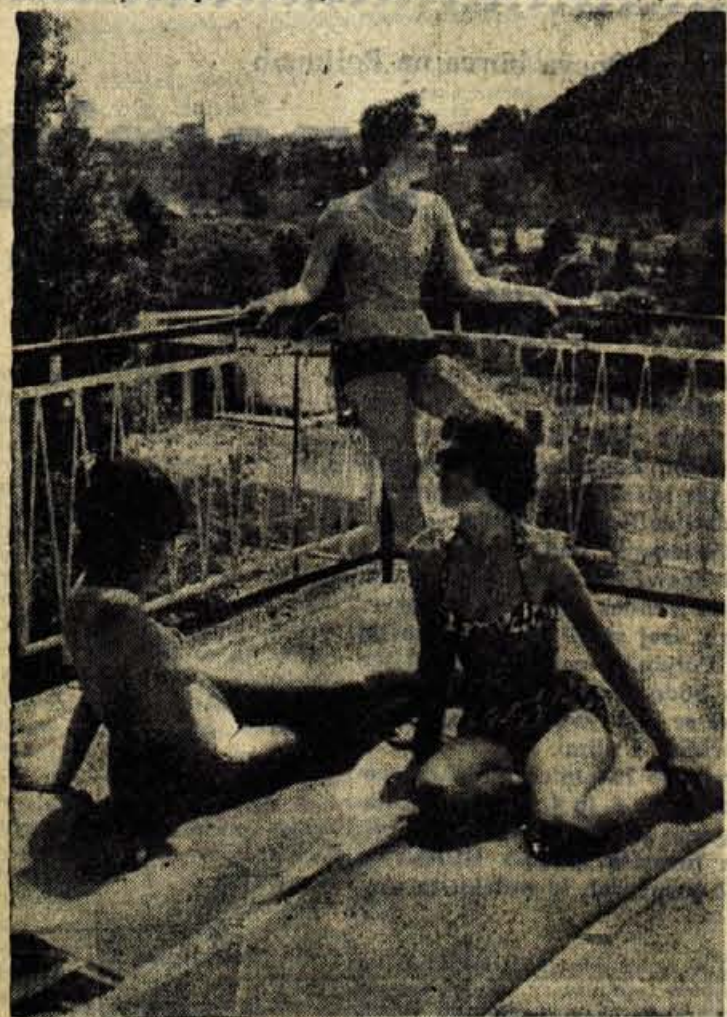
Uravnovesiti ekonomske odnose

NENASITNA SLA PO INVESTICIJAH

V ponedeljek, 5. junija, je bil v sejnih dvoranah Okrajnega ljudskega odbora Kranj širši posvet o aktualnih gospodarskih in finančnih vprašanjih, ki so se ga razen odborov obeh zborov OLO Kranj udeležili tudi predstavniki večjih podjetij in zastopniki nekaterih drugih organizacij z območja okraja. Posvetu je prisostvoval tudi državni podsekretar za industrijo ZIS Vinko Hafner.

Državni podsekretar za industrijo ZIS Vinko Hafner je na ponedeljkovem posvetu podal nekaj splošnih ugotovitev o gibanju gospodarstva v državnem merilu. Uvodoma je poudaril, da je naše celotno gospodarstvo v težavah, ki sicer niso kritične, vendar pa jih bo treba reševati s skupnimi močmi in z dobršo mero trezne presoje. Odpravljanje teh problemov, kakor povzamejo po besedah državnega podsekretarja, ne sme biti samo stvar zveznih in republiških organov, temveč morajo nositi za njihovo uspešno rešitev glavno odgovornost prav gospodarske organizacije ob podpori občinskih ljudskih odborov.

V nadaljevanju se je tov. Vinko Hafner dal časa zadržati na odnosih med porastom proizvodnje oziroma narodnega dohodka na eni strani in porastom investicijske, splošne in osebne potrošnje na drugi strani. Dejal je, da vse tri navedene potrošnje ne morejo v



IN SEDAJ NA SONCE... Foto F. Perdan

tov. Hafner, nam danes povzročajo še več težav kakor uspehov.

Med ostalimi podatki je državni podsekretar Vinko Hafner navedel tudi one, ki v letošnjem prvem tromesečju kažejo velik porast vseh oblik potrošnje ob sorazmerno počasnejšem porastu proizvodnje oziroma narodnega dohodka, podobno, kakršna je bil položaj v lanskem letu. To veekakor ustvarja v našem gospodarstvu neko nesorazmerje, čemur je pogosto kriva prav nenasitna laško po investicijah. Te namreč tako hitro naraščajo, zlasti v osnovna sredstva, da so morajo zniževati ostale oblike potrošnje oziroma bremeniti tuji viri.

Med svojim daljšim izvajanjem se je Vinko Hafner dotaknil tudi nekaterih zadev s področja devizne politike in kreditiranja, nato pa je predsednik OLO Jakob Zen dopolnil njegovo razpravo z nekaterimi podatki, ki veljajo za naš okraj. Plačila za prodano blago in usluge so se v gorenjski industriji dvignile v prvih letošnjih mesecih, v primerjavi z istim lanskoletnim obdobjem za 8 odstotkov, število zaposlenih za 4 odstotke, neto izplačani osebni dohodki za 45,3 odstotke in investicije v osnovna sredstva za 88 odstotkov. Prav tako je tov. Zen poudaril, da z letošnjimi družbenimi plani ni nekaj v redu, tudi v njih se namreč kaže neka neizvedljiva težnja po investicijah.

V razpravi so sodelovali še Drago Dolinšek, Janko Rudolf, Tone Hafner in Jože Vidic, ki so večinoma postavljali le vprašanja s področja obratnih sredstev in politike kreditiranja, na katere je skrušil odgovarjati državni podsekretar Vinko Hafner.

Kot zadnji se je javil k razpravi tudi predsednik OSS Andrej Verbič, ki je dejal, da so nekatera podjetja dvignila osebni dohodek v sorazmerju z ostalimi merili, da pa pri ostalih povišanju osebnega dohodka s tega vidika ne moremo zagovarjati. Dotaknil se je tudi vprašanja investicij, za katere je menil, da niso vedno upravičene. Slednje velja tudi za investicije v družbeni standard, čeprav se je strinjal, da je treba na to področje vlagati denarna sredstva, vendar je treba pomisliti kdaj in kako.

Temeljite priprave za krajevni praznik

Za tradicija je, da na Visokem kar najlepše proslavimo svoj krajevni praznik. Zato so se tudi za letošnje praznovanje domačini kar najbolj pripravili. Praznovanje bo trajalo teden dni, in sicer od 9. do 16. julija. Najprej bodo v počastitev praznika odigrali simfoniko, potem bo na sporedu obhajalska tekma med Senčurjem in Visokim. Pripravili so tudi gostilne nočne vaje, trošino akcijo, predvajanje filma iz NOB, meddružinska strelska tekmovanja, partizanski miting pri Zornanu in odkritje plošče, kjer je bil prvi sestanek OF. Zadnji dan praznovanja pa bo slavnostna seja in komemoracija pri Karunu in pri spomeniku na Mitjah. Prav tako bodo ob krajevnem prazniku na Visokem velike svečanosti tudi v Senčurju in v Voldem. Na Dan borca bodo na gasilskem domu v Lužah odkrili spominsko ploščo padlim, 22. julija pa bodo v Olševku prav tako odkrili spominsko obeležje na mestu, kjer so zveržinsko pobili partizanske kurirje.

Odpraviti pomanjkljivosti in neskladnost

ZAVAROVANJE NEKATERIH DREVES KOT NARAVNIH ZNAMENITOSTI

Pretekli ponedeljek sta oba zbora Okrajnega ljudskega odbora zasedala ločeno. Odborniki so razpravljali in sklepali o predlogu za potrditveni zaključnega računa o izvršitvi proračuna Okrajnega ljudskega odbora Kranj za leto 1960, o predlogu za potrditveni zaključnega računa okrajnega investicijskega sklada za preteklo leto, poslušali in potrdili poslovno poročilo Komunalne banke okraja Kranj ter poročilo o likvidaciji Okrajnega zavoda za posredovanje dela. Nadalje so na predlog sveta za družbeni plan in finance potrdili nekatero sklepe in priporočila glede občinskih družbenih planov, potrdili predlog odloka o odškodninskih tarifih za razlabečna kmetijska in nerodovitna zemljišča, sprejeli odlok o zavarovanju nekaterih drevov kot naravnih znamenitosti v okraju Kranj, potrdili prenos ustanovitelskih pravic do kmetijskega zavoda v Kranju na Zbornico za kmetijstvo in gozdarstvo okraja Kranj ter sprejeli predlog o nakupu stanovanjske hiše v Kranju. Kot dodatna točka pa je okrajni zbor potrdil poslovnik sveta za šolstvo, prosveto in kulturo OLO Kranj, zbor proizvajalec pa statut Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo okraja Kranj.

V obrazložitvi prve točke dnevnega reda je bilo rečeno, da so bili proračunski izdatki realizirani po namenu v glavnem v predvideni višini. Proračunska rezerva je bila koriščena po sklepih ljudskega odbora oziroma sveta za družbeni

S ponedeljkove seje OLO Kranj

Odpraviti pomanjkljivosti in neskladnost

ZAVAROVANJE NEKATERIH DREVES KOT NARAVNIH ZNAMENITOSTI

plan in finance. Zato so odborniki predlagani odlok o izvršitvi sklepnega računa in proračuna okraja Kranj potrdili, prav tako tudi predlog za potrditveni zaključnega računa okrajnega investicijskega sklada. Odborniki so se brez razprave strinjali s poslovnim poročilom k zaključnim računom komunalnih bank okraja Kranj za leto 1960 in s poročilom likvidacijske komisije za likvidacijo Okrajnega zavoda za posredovanje dela. Potrdili so tudi sklepe, ki jih je predlagala ta komisija.

V poročilu o občinskih družbenih planih in proračunih za letošnje leto je navedeno, da je njihova šibka točka v tem, kar velja tudi za okrajni družbeni plan, da se ne upoštevajo sprememb v gospodarskem sistemu. Prav tako kažejo občinski družbeni plani še vrsto drugih napak, čeprav je kljub pomanjkljivostim zlasti v nekaterih občinah viden znaten napredek v metodologiji planiranja. Ljudski odbor je sprejel tudi sklep, naj občinski ljudski odbori ob priliki rebalansa družbenih planov in ob sestavi družbenih načrtov za obdobje 1961-65 odpravijo pomanjkljivosti in neskladnosti, ki se

javljajo v predlogih družbenih načrtov za letošnje leto.

Na predlog sveta za šolstvo, prosveto in kulturo je na posvetovalni seji ljudski odbor potrdil tudi predlagano odločbo o zavarovanju nekaterih drevov kot naravnih znamenitosti v okraju Kranj. Z odločbo je sedaj zavarovanih nad 80 drevov, med katerimi je največ lip. Med redkimi znamenitostmi so sedaj zavarovane tudi preko sto let stara sekvoja na dvorščici pri kranjski gimnaziji, 57 lip na gradskem dvoru v Škofji Loki in od 300-500 let stara lipa pri cerkvi v Ziganji vasi.

S seje sveta za blagovni promet ObLO v Kranju

Porasla sta odkup in prodaja prehrabnih artiklov

Na 13. redni seji sveta za blagovni promet ObLO Kranj so obravnavali gibanje blagovnega prometa z najpomembnejšimi prehrabnimi artikli v letu 1960, predlog odločbe o novem obratovnem času v trgovinah in še nekatere druge zadeve.

Iz poročila o gibanju blagovnega prometa v trgovini v letu 1960 je bilo razvidno, da raste promet tudi iz družbenih investicijskih skladov ne da reči. Da bi ta nesorazmerja odpravili, so sklenili, da bo to problematiko obravnaval tudi ObLO na svoji seji. Razen tega je Svet sklenil predlagati, naj bi trgovine s povečanjem akumulacije skušale ustvariti vsaj

(Nadaljevanje na 2. strani)



KRANJ, 6. junija - Danes dopolnilno se je začelo v gasilnici OLO Kranj VII. zasedanje jugoslovansko-avstrijske komisije za obnovo omejenih znamenij in uredbenega sistema v Avstriji. Na zasedanju bodo dopolnili dokumentacijo o lankovih uredbenih sistemih v Avstriji in Sloveniji in o omejenih znamenjih in tem letu, in sicer od ljubljanskega prodera do trnavske Javorčice - Avstrija - Italija. Razen tega pa se bodo na zasedanju pogovarjali tudi o postavitvah v ljubljanski predoru in o obnovitvi omejenih znamenij v jesenskem predoru na železniški postaji Jesenice - Italija. Člane avstrijske delegacije vodi dipl. ing. Stephan Nagy, ministrski svetnik v Zvezni vladi Avstrije za obnovo in trgovino v Avstriji, jugoslovansko delegacijo pa vodi polkovnik Miloš Čuk, šef biroja za razrešitev v državnem sekretariatu za zunanje zadeve. Omenjena komisija bo delala do sobote, 10. junija.

OBRASI IN POJAVI

cesta je vodila navzgor. Za njo raztresla po steh. Zaropotalo je in otroci so se na vso moč smejali. Ko se je starka ozrla, je bil strelček že na pločniku. Starka je mislila, da je bila posoda slabo naložena, zato jo je pobrala in nadaljevala pot. Potem je zaropotalo drugič. Ljudje so se ozirali in nekateri celo smejali. Ko je tretjič zaropotalo in se je posoda valila po ulici, je starka le odkrila v čem je stvar. Začela je sikati in govoriti. Otroci pa so se zabavali.

A tega ni bilo...

Starka, izkušena doba, je vlekla je je približal fant, ki je moral otroški voziček, na katerem je imela naloženih več gospodinjskih rečin, na pločevinasto posodo, ki je bila naložena na vozičku, se je

S tem sem opisal pojav in našel dejstva. Človek bi vse to laže poznal, če bi se na ulici našel človek, ki bi pristopil k šolarjem in jim pojasnil, da se tako ne postopijo. Bravne je bilo težko in



Nevarni pevci

Junija meseca 1. 1927 so voditelji naprednega gibanja na Jesenicah organizirali v Bohinjski Bistrici poseben shod, kjer naj bi se, kot je bilo zmeraj ob takih prireditvah, utrjevala enotnost delavcev in razširjala napredna revolucionarna misel. V kulturnem sporedu na tem shodu so nastopili pevci kulturno prosvetnega društva Svobode z Javornika.

Policija, ki je zvedela za glavni namen shoda, je hotela preprečiti to prireditev. Ko je jutranji potniški vlak z Jesenic prispel na postajo v Bohinjsko Bistrico, so ga močno zastražili. Potnikom niso dovolili izstopiti. Samo člani pevskega zbora, ki jih je bilo kakih 30, so izstopili iz vagona in jih zaprli v tamkajšnji čakalnico.

To je vzbudilo med prebivalstvom, zlasti pa še med delavstvom na Jesenicah in v Bohinju še hušnji odpor. Se tisto popoldne so v Bohinju organizirali demonstracije pred tamkajšnjo žandarmerijsko postajo in zahtevali, naj izpuste pevski zbor in dovolijo izvajanje pripravljene shoda.

43.720 dinarjev za spomenik

Kot po vseh krajih kranjske občine so tudi na Visokem zbrali prostovoljne prispevke za spomenik revolucije v Kranju. Doslej so v Hotemažah nabrali 2700 dinarjev, v Lužah 420 dinarjev, v spodnjem delu vasi Visoko 15.300 dinarjev, v zgornjem delu vasi Visoko pa 5800 dinarjev, v Miljah 500 dinarjev. Skupaj je organizacija SZDL doslej zbrala 24.520 dinarjev. Razen tega pa je organizacija Zveze borcev na Visokem sama zbrala 19.200 dinarjev. Visočani so tako doslej za spomenik prispevali 43.720 dinarjev.

GLAS BRALCEV

ZAKAJ SO POPOLDNE MLEKARNE ZAPRTE?

Pri zadnjem letu prebivalstva smo lahko zvedeli, da je Kranj tretje največje mesto v Sloveniji z 21 tisoč prebivalci. Prav tako pa naše mesto velja za enega najmočnejših industrijskih središč in to ne samo v republiškem, ampak tudi v državnem merilu. Toda, da ne zaidem predalet. Opozorila bi rada le na majhno nepravilnost, ki marsikateremu zaposlenemu Kranjčanu ne gre v račun. Mislim namreč na to, da je zelo nerodno in tudi nerazumljivo, ker vse kranjske mlekarne obravnujejo le v dopoldanskem času. Vsi tisti, ki so zaposleni dopoldne in nimajo nikogar, ki bi jim prinesel mleko, ostanejo tako brez njega, ali pa ga morajo kupiti v mlečni restavraciji, kjer je pa kar 10 din dražje kot v mlekarni. Tudi mož, ki v jutro svojo zaposlena vedno dopoldne. Nekaj časa nama je mleko nosila sosedka in ga postavljala pred vrata stanovanja, vendar je to mogoče le v zimskem času, sedaj bi se že v nekaj urah mleko pokvarilo.

PORASLA STA ODKUP IN PRODAJA PREHRAMBENIH ARTIKLOV

(Nadaljevanje s 1. strani)
minimalna investicijska sredstva za razširitev svojih kapacitet. Bili so tudi mnenja, naj se vsi družbeni prispevki, ki izvirajo iz trgovske dejavnosti in s katerimi razpolaga OBLO, investirajo nazaj v trgovino.
Ko so analizirali gibanje prometa z najpomembnejšimi prehrambenimi artikli v letu 1960 so ugotovili, da sta porasla tako odkup kakor tudi prodaja prehrambenih artiklov v primerjavi z letom 1959, razen pri sadju. Vendar je tudi prodaja tega zadovoljivo potekla, saj se prodaja v občini ni zmanjšala, pač pa je celo porasla in je nekoliko padla le prodaja izven občine.
Glede prodaje mleka so bili mnenja, da je treba poslovanje v Mlekarni Čirče urediti tako, da bi vsaj v eni kranjski prodajalni mleka lahko podaljšali obratovalni čas tudi na popoldanski čas.

Zdi se mi, da bi bilo na vsak način treba čimprej tako urediti, da bi bile popoldne vsaj eno ali dve uri odprte tudi mlekarne. Če takega delovnega časa ne bi bilo mogoče uvesti za vse mlekarne, naj bi obravnavala vsaj ena mlekarna v središčnem mestu.
M. G. Kranj

Mimohod zdravja

Kranj, ki je bil že zdavnaj znan po množičnem udejstvanju delavstva v športnih organizacijah, je po osvoboditvi kaj hitro razširil pot k dejavnosti. Ena prvih povojnih športnih manifestacij pa je bil zlet Partizana, 7. junija 1952. leta. Kakih 1200 športnikov je takrat šlo v mimohodu skozi mesto.

Prešernov bataljon

Junija 1942. leta je bil na Foklju ustanovljen Prešernov bataljon. Večina borcev je bila iz okolice Bieda in Gorij. Komandant je bil Andrej Zvan - Boris, komisar pa tovariš Kraje.

Iz osnovne šole na akademijo

LETOS SE POSEBNO UGODNI POGOJI ZA SPREJEM V VOJNE ŠOLE

Pred kratkim je izšel letošnji razpis za sprejem v vojne šole in akademije in ob tej priložnosti nam je kapetan 1. klase Miloš Mišičević z Vojnega oddelka v Kranju napisal sledeče pojasnilo:
Za razliko od pogojev za sprejem, ki so veljali v prejšnjih letih, je treba posebej omeniti letošnje ugodne spremembe pogojev za sprejem v Vojno akademijo in Letalsko akademijo. Letošnji razpis omogoča vpis znatno večjega števila mladincev, ki želijo postati oficirji naše armade. Tako se na primer v Letalsko akademijo lahko vpišejo in postanejo letalci - oficirji že mladinci, ki so dokončali le osem razredov osnovne šole. Šolanje v tem primeru traja 5 let. To omogoča tistim roditeljem, ki bi drugače otroke dobro izolajali. Vsaka vojna akademija je namreč na ravni univerze, šolanje in polna oskrba pa sta brezplačna.

Prva skupna seja

V petek, 9. junija, bo v veliki sejni dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj prva skupna seja delavskih svetov - Tiskarine, tovarne tiskanskega blaga in tekstilne tovarne - Inteksa. Na seji, ki se bo pričela ob 9. uri dopoldne, bodo člani obeh delavskih svetov razpravljali in sklepali o predlogu za spojitve Tiskarine in Inteksa in o organizaciji združenega podjetja. Pričakuje se, da bo na seji sprejet tudi predlog o imenovanju glavnega direktorja združenega podjetja.

Ljudje in dogodki

V ponedeljek se je v Serešah blizu egiptovskega glavnega mesta, v silkoviti dolini reke Nil, začela pripravljala konferenca, ki ima nalogo pripraviti dnevni red in izvršiti vse ostale priprave za izvenblokovski vrh ali sestanek šefov nevezanih držav. Še samo dejstvo, da na tej konferenci sodeluje 22 držav iz vseh celin sveta, med njimi je kar 11 zunanjih ministrov, govori o pomembnosti tega srečanja in kaže, da bodo na konferenci razpravljali o važnih svetovnih problemih.

Podtikanja s katerimi akualajo na Vzhodu in Zahodu zmanjšati pomen konferenc v Serešah so številna, izhajajo pa vse iz zgraženih osnov, ker akualajo pripravljalnemu sestanku in poznejši konferenci šefov izvenblokovskih držav pripisati namen, ki pa v resnici te države ne zasledujejo. Več ali manj gre za očito nerazumevanje, da se v Kairu pripravljajo na ustanovitve nekega »trečjega bloka«, ki bi vstopil na mesto doseganje delitve sveta v dva nasprotujoča si tabora. Drugi zopet

MIRNA REKA NIL

v tem vidijo neko »protizahodno gesto«, češ da je pač matematično pravilo »kdor ni z nami je proti nam«, dejansko najtočneje. Na vzhodu so preračunljivi časopisni komentatorji odkrili, da je to izrazita težnja s katero se želijo razviti, resnično neviralne države Afrike in Azije odtegniti od njihovih prijateljev iz socialističnega tabora. Ker ti komentatorji ne opustijo nobene priložnosti, da bi očrnilo Jugoslavijo, akualajo dokazati, da je to njena zasluga.

Vsa takina tolmačenja so do skrajnosti smotna. Skozi svoja blokovska očala pač ne morejo razumeti političnih težinj izvenblokovskih držav, ki v imenu dve tretjine človeštva zahtevajo, da bi države v miru izgledle svoje račune in da bi se lotili konstruktivne politike, ki bi temeljila na gospodarskem in socialnem napredku človeštva. Še vedno v tujini ljudje, teh je še največ, ki so znali pomen in vlogo nevezanih držav pravilno oceniti. Tako znani italijanski tehnik »Il punto« med drugim piše: »Izvenblokovske države niso moge

preprečiti izbruhov političnih kriz in tudi niso moge pridobiti vedno večine za svoje predloge, vendar je docela jasno, da bi bil sedanji poredni mednarodni položaj neprimerno nevarnejši, če teh držav ne bi bilo. Šadovi takinega delovanja niso rezultat materialne ali vojaške veličine izvenblokovskih držav, pa tudi ne rezultat mehaničnega zavzemanja. Raztresene so po vsem svetu in jih ne vežejo disciplina vojaških zvez in tudi ne skupna ideološka in družbena ureditev. Navzile temu so izvenblokovske države glede poglavitnih svetovnih problemov enotnejše, kot pa države, ki so članice vojaških zvez.

Ne gre torej za ustanavljanje neke »tretje sile«, pač pa za težnjo vrste nezavzvitih držav, da dajo svoj prispevek k urejanju mednarodnih vprašanj, ki postopoma ali nepostopoma zadevajo ohranitev miru in normalnejši gospodarski in socialni razvoj. Na kakršni sestanku se bodo srečali predstavniki različnih celin, barve kož in družbenih ureditev. Skupni imenovalec tega srečanja je do-

ločena politična smer: omiliti blokovsko razdeljenost sveta, olajšati izbruhe hladne vojne, zavzeti se za pospešitev pogajanj o razorožitvi in prepovedi jedrskih poskusov, odstraniti pojave kolonializma in podpirati težnje odvinitih in kolonialnih narodov za samostojnost, razen tega pa tudi trenutno najbolj pereči svetovni problemi ne bodo mogli mimo dnevnega reda. V dnevni red bodo vključena številna vprašanja, ki bremenijo sedanje mednarodne odnose.

Konferenca izvenblokovskih držav vseh vprašanj, ki so stavljen na dnevni red najbrž ne bo kos rešiti, ker je to zelo težka naloga, ki se lahko le postopoma rešuje z sodelovanjem vseh držav. Brez dvoma pa bo pripravljali sestanek v Kairu in poznejša konferenca na vrhu dala nevezanim državam priložnost, da povedo svoja stališča. V tem se pa že izraža zahtevek, da je treba z vsemi temi državami in mednarodnih odnosih najnesnjeje računati, saj pravzaprav le-te največ pomagajo v izravnavanju političnih prizadevanj med obema blokoma.

TE DNI PO SVETU

PO SESTANKU KENNEDY-HRUSCEV - Skupno sporolico, ki so ga objavili po razgovorih na Dunaju govori o »koristnosti razgovorov«, ki sta jih imela oba državnik in o tem, da se bodo razgovori nadaljevali. Potrdirila sta podporo neodvisnemu in nevtralnemu Laosu ter vladi, ki jo bodo izvolili Laotani.

Do neklih konkretnih rezultatov ni prišlo. Načelno so se dogovorili o ureditvi laoskega problema, nemoško vprašanje pa so preložili na poznejši čas. Glede kontrole sporazuma o prepovedi jedrskih poskusov sovjetska vlada še vedno vztraja pri zahtevi po tričlanskem vodstvu kontrolnih komisij in zahtevi po treh letnih inspekcijah ter bo iskanje kompromisa stvar napovedanih sestankov med Ruskom in Gromikom.

ANGOLA PRED VARNOSTNIM SVETOM. - Včeraj se je začel sestanek Varnostnega sveta, na katerem so obravnavali o portugalski kolonialistični politiki v Angoli. Sestanek je predlagalo 42 afriških in azijskih držav ter Jugoslavija. Predlagali so, da Portugalski pošljejo zahtevo, naj preneha s terorjem in pritisikom ter takoj zaustavi vsako nadaljnje pošiljanje čet v Angolo.

Zahodni tisk je te dni poročal, da so evropski priselcnici v Angoli oboroženi in da so evropski prebivalci glavnega mesta Luande na svojo roko pobljali na ulicah domačin. Portugalske oblasti so v zadnjih dneh znatno okrepile svoje vojaške sile v Angoli. Okrog 15.000 portugalskih vojakov je dobilo nove okrepitve. Menijo, da portugalska vlada namerava še ta mesec začeti z veliko ofenzivo proti odporniškemu gibanju.

PO UMORU DIKTATORJA - Dominikanska vojska je sporočila, da so aretirali dva udeleženca atentata na diktatorja Trujillo. Predsednik Dominikanske republike Balager pa je izjavil, da bodo splošne volitve v maju naslednjega leta. Ko je govoril o spremembah ameriške mornarice v Karibskem morju, je to označil kot »prijateljski ukrep za ohranitev miru v Karibih«.

KENNEDY V LONDONU - Po končanih razgovorih na Dunaju je predsednik ZDA Kennedy odletel v London, kjer je obvestil britanskega ministrskega predsednika Macmillana o rezultatih svojih pogovorov na Dunaju in v Parizu. Razgovor med štirimi očmi je trajal skoraj tri ure.

Tako kot je Kennedy v Parizu zelo laško govoril o francosko-ameriškem prijateljstvu, je tudi Britance počestil s številnimi komplimenti.

Kennedy je bil gost na slovesni večerji, ki mu jo je priredila britanska kraljica.

NOVA TURSKA USTAVA - Šef turške države Džemal Garsel je izjavil, da se v teku priprave za referendum o novi ustavi Turške republike. Sodijo, da bodo referendum izvedli v prvem tednu letošnjega julija. Če bo nova ustava na referendumu sprejeta bo to pomenilo, da bo ukinjena turška ustava iz leta 1924, ki so jo sprejeli za Časa Atatürka. Novo ustavo so pripravljali pet mesecev. To bo do sedaj največji referendum v Turčiji. Zajel bo več kakor 12 milijonov ljudi.

MORDA BO KONCNO LE SLO - Mednarodna konferenca o Laosu v Ženevi je v ponedeljek nadaljevala s delom. Opazovalci v Ženevi pričakujejo, da utegne priti ta teden do živahnije izmenjave mnenj ali morda celo do neklih rezultatov. Veliko si obetajo od prihoda voditeljev sovjetske in ameriške delegacije Gromika in Ruska, ki se bosta vrnila v Ženevo. Prispel je tudi še voditelj indijske delegacije Krishna Menon.

SESTANEK V NICI - Voditelj kamboške države princ Norodom Sihanuk je predlagal, naj bi v Nici sklicali konferenco zastopnikov treh laoskih političnih skupin.

ARETACIJE NA JAPONSKEM - Tokijska policija je aretirala tri sindikalne voditelje po velikih protivladnih demonstracijah, ki so bile v petek v japonskem glavnem mestu. Zvedelo se je, da pripravljajo policija nove aretacije študentov in drugih udeležencev demonstracij.

SALAN USTANOVIL »VOJASKI IN POLITIČNI ODEOR« - V Parizu so raztrpili letake, ki govorijo, da je bivši general Salan, kolovodja aprilskega upora v Alžiriji ustanovil »nacionalni vojaški in politični odbor«. Naloga odbora je, da se bori proti de Gaullovi vladi.



V prostem času v klubu za fotomaterije



Pred proslavo Dneva borca na Poljanah

Ne samo v spomin

»NA TRATAH TEH ENOTNOST PEST JE DELAVSKA KOVALA. POTEM S KRVJO NAJZLAHTNEJŠO TEPTANIM VSEM MOGOČEN KRES SVOBODE JE PRIŽGALA.« (M. Klinar)

»Vrh Možaklje bom stal, pesem svojo rjul, Blegaš jo bo čul, Krim odmev bo dal, ...« Te besede je v najtežjih dneh naše zgodovine vrgel v svet belokranjski pesnik Oton Župančič. Toda revolucionarne Poljane so jih silšale že prej, že prej so vedele, kaj morajo dati zatiranemu ljudstvu.

Danes leži nad Poljanami, nad kovačnico naprednih idej in nad shajališčem svobode željnih borcev, spokojen mir. Vendar dolgo ne bo tako. Čez mesec dni se bo v vsej svoji veličini ponovila zgodovina delavskih Poljan. V nekdanje zatočišče jeseniških železarjev bodo spet prikoračale partizanske brigade. Borci se bodo srečali s Poljanami in Poljanje se bodo srečale z njimi.

Pred osrednjo proslavo 20-letnice ljudske revolucije na Gorenjskem, ki bo 3. in 4. julija na Poljanah nad Jesenicami, smo poprosili sekretarja pripravljalnega odbora tovariša JANKA BURNIKA za kratek razgovor o pripravah in poteku te proslave.

SVOBODNE POLJANE - SVOBODNE MLADI ROD
Teden dni pred praznikom Dneva borca, 4. julijem, bodo Polja-

prihodnost so se na Poljanah kovali načrti. V teh dneh bo namreč tukaj izlet gorenjskih tabornikov in planincev, ki se bodo namestili v dveh prijazno urejenih taboriščih. Po sedanji priložnosti bo na zletu sodelovalo približno 1500 mladih. V soboto, dne 1. julija, pa bo v enem taborov zadelo iz mladih gri pevskega zbora iz Zelazne Kaplje na Koroskem lepa koroška narodna pesem. Ko se bo nad Poljanami porazgubila zadnji odmev pesmi - »Mav čez izaro, mav čez gmajnico«, se bo pod platnastimi strehami šotorov začel družabni večer. In Poljane bodo bežele nad mladimi in srečnimi srci, kakor so nekdanje bežele nad neutrastnimi delavci, ko so hoteli streti okovo izkoriščevalcev in okupatorjev. Naslednji dan, to je v nedeljo, pa si bodo taborniki skupno z mladimi Korošci ogledali okoliščino. Povzpeli se bodo na Obranco in do počitniškega doma na Medelici

Zakaj so popoldne mlekarne zaprte?

BELEŽKA

PAPIR, RIBE IN BRAT
Velkokrat pride, zato ga je val poznano, čeprav o njem še ničesar ne vemo. Menimo, da je star li ali 12 let. Navadno gre najprej v upravo tiskarne in če tam ne dobi papir, za katerega vedno poprosi, pride še v uredništvo, čeprav mu vsakokrat povemo, da pri nas samo pišemo in nismo takega papirja, kot ga on potrebuje. Videti nam je, da nekaj časa počaka in potem ga, da nam tega ne verjame prevot.

- Zadnjič pa me je premagala radovednost in povprašala sem ga:
»Zakaj pa potrebuješ toliko papirja?«
»Blokce delam.«
»Blokce? Kakšne blokce?«
»Take za čekanje.«

Videti je bilo, da ne govori rad, saj so bili njegovi odgovori počasni in tihi. Včasno sem nadaljevala:
»Zase?«
»Ne, soščolcu jih dam.«
S precejšnjim trudom sem zvedela še to, da za blokce dobiva trinke. Trinke da bratu, ker ta lovi ribe in jih potem doma speče. Včasih tudi njemu da kate, jo je rekel.
Tu bi menda s pisanjem lahko kar zaključila. Morda samo se to, da je njegov brat star že 15 let in gre prav verjetno za čisto navadno, čeprav trenutno še drobno, bratovsko izkoriščanje in še huje - za navajanje na prosjačenja.
M. S.

Gospodarske vesti

Preložitev proge Knin-Zadar. Dela pri gradnji gornje...

Obisk tujih strokovnjakov v Vinči. Jedrski inštitut Boris Kidrič...

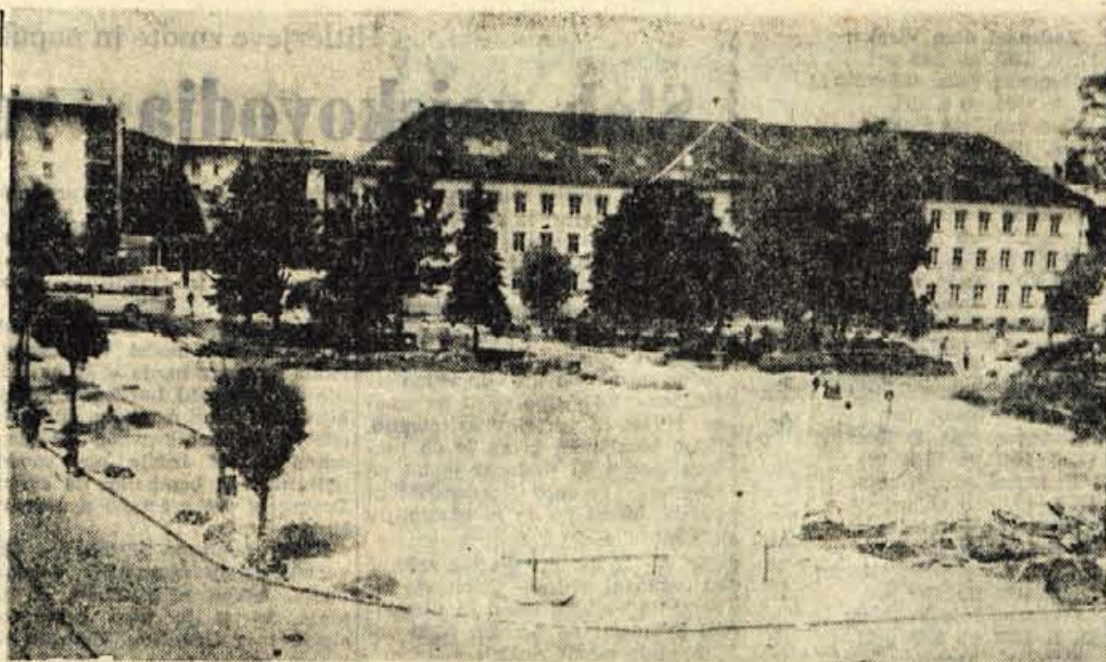
Sporazum z Madžarsko o rečni plovi. V Beogradu so podpisali...

Sporazum o dobavi ribiškich ladij. V tuniziskem državnem sekretariatu...

Izvoz sadja in zelenjave. Zagrebško podjetje "Voče-export"...

Zasedanje jugoslovansko-avstrijske komisije za Dravo. V maju je bilo v Beogradu...

Graditev tovarne ravnega stekla v Tuzli. V Tuzli so pričeli graditi tovarno ravnega stekla...



Prostor, kjer bo v Kranju spomenik revolucije

Ob novem spomeniku revolucije v Kranju

Dovolj zelenja in cvetja

V zadnji številki našega lista smo že pisali o veliki za-

Ker verne, da naši bralci največ povprašujejo, kdaj in predvsem koliko zelenja...

Ze od vsega začetka je bilo naše glasno vodilo, da prostor pred Delavskim domom...

Vsa posekana drevesa, za katerimi ljudje največ vzdihujejo, so bila brez škode odstranjena...

Zasedanje jugoslovansko-avstrijske komisije za Dravo. V maju je bilo v Beogradu...

Graditev tovarne ravnega stekla v Tuzli. V Tuzli so pričeli graditi tovarno ravnega stekla...

mislimo tudi na drevesca, tik ob glavni cesti. Kljub odstranitvi živ...

Osemdni prostor in prostor pri glavni cesti bo pokrit z asfaltirano ploščadjo...

Celotni prostor bodo vzvratili v višini obstoječega cestnega robnika. Neposredno pred Delavskim domom...

bile te posejane na vrhni plasti zemlje, ne bi dobro uspevale. Vse preostali del pa so skopali zaradi ploščadi...

Zgodba o motornih kolesih

Mopedi 45 000 dinarjev ceneje?

ZAKAJ NAPAČNO OBVEŠČANJE O NAKUPU MOTORNH KOLES?

Pred mesecem dni je v tovarno gumijastih izdelkov "Sava"...

Vest o prodaji mopedov po zelo ugodni ceni, saj so v trgovinah normalno po 150.000 dinarjev...

Colibrija javilo kar 436 delavcev. Potem pa je vse utihnilo. Sindikalna podružnica v Savi...

V zvezi z našim telegramom o možnosti nakupa motornih koles TOMOS Colibri pod poveljniškim pogoji...

Za kolektivni nakup motornih koles naj podjetje obrabi na sedmju pristojne Komunalne banke...

V Savi računajo, da se bo pod temi pogoji prijavilo za nakup precej manj delavcev...

Vest o nakupu mopedov po 105.000 dinarjev se je brez razširila tudi v kranjsko "Tiskarino". Tudi tu so se delavci zelo prijavljali...

Tudi v tovarni "Iskra" so delavci precej govorili o nakupu mopeda pod prvimi pogoji in se jih je že prijavilo nekaj sto...

To je pravzaprav vsa zgodba o mopedi, ki je bila v zadnjem času med delavci v kranjskih tovarnah zelo aktualna. Pravzaprav nobeden ni vedel točno kakšni so pogoji za nakup motornega kolesa...

Franjo Zorko

M. Zivkovič

Bled na pragu turistične sezone

Nov lokal za hitro postrežbo

V soboto, 3. junija, so na Bledu odprli nov, sodobno opremljen trgovsko-gostinski lokal...

To je prvi tak lokal na Gorenjskem in bo nedvomno v tem turističnem kraju veliko prispeval za boljše, kulturnejše in še posebej za hitro postrežbo gostov...

Tako se je vodstvo trgovskega podjetja Kolektiva na Bledu že lani odločilo da uredi in opremi tak lokal. Lokal stoji v središču turističnega vrveža na severnem podaljšku hotela Trst in bo odprt neprekinjeno tudi ob nedeljah in praznikih.

1965. leta desetkrat večja proizvodnja

LESCE, JUNIJA — Ob cesti, ki zavije pri Lescah proti Bledu, stoji na zunaj sicer skromna, toda za naše potrebe izredno pomembna — tovarna industrijske opreme »TIO«.

Kako velike so potrebe po njenih izdelkih je razvidno iz dejstva, da so v tovarni TIO večkrat

v zadregi, ker ne morejo zadostiti naraščajočim potrebam in naročnikom, ki prihajajo iz vseh strana Internacionalno. Sledil bo slavestni govor.

POLJANE V ZVOKIH

Po slavnostnem govoru bodo združeni pevski zbori in godba na pihalah odprali Kranj prvič izvajali "Rdečo kantato", ki jo je prav za to priložnost napisal Miha Klinar, glasbiš Radovan Gobec...

Namen proslave na Poljanah ni samo v tem, da obujamo spomine na našo težko preteklost. Glavni namen je v tem, da prenašamo na mlade rodove svetle ideale ljudske revolucije, da v njihovih sreih vzbujajo spoštovanje do pridobitev, ki so zahtevale neprecenljive človeške žrive.

V TIHEM GOZDU OB TARBORNEM OGNJU

Začetek osrednje proslave Dneva borca na Poljanah bo na predvečer praznika, v ponedeljek dne 3. junija. Ob štiri uri zvečer bo odkritje spominskega obeležja.

HEJ, BRIGADE, HITTE
4. julij — osrednji dan proslave Dneva borca na Poljanah. V praznično poletno jutro nas bodo prebudile budnice, ki ne bodo samo na Jesenicah, Javorniku in Hrušici, pač pa tudi v Kranju in po drugih krajih.

Uro pozneje se bo na Poljano zgrnilo pet partizanskih kolon, ki bodo prišle z marša, imenovane ga "100 kilometrov partizanskega pohoda". Srečali in podali si bodo roke borci Cankarjevega bataljona, Koltrškega odreda, Skofješko-loškega in Jeseniško-bohinjskega odreda ter Prešernove brigade.

narjev zaleseketa marsikatera solza, zakaj med njimi ne bo tovarišev, s katerimi so nekoč zborovali na Poljanah. Naš krvavi davek je bil težak.

Na tratah teh ostnospet je delavska kovala. Potem s krvjo najzlačnejšo teptanim vsem močnem kres svobode je prižgala.

Pri slovesnosti ob odkritju spominskega obeležja bodo sodelovali tudi pevc, godba na pihalih in recitatorji. Ta kulturni program bo trajal nekako do devete ure zvečer, nakar bodo na Poljanah zagoreli taborni ognji.

MALI OGLASI

PRODAM

Prodajni stroji znamke Pfaff, se dobro ohranjeni. Naslov v oglašnem oddelku 2294
NSU Primo, nemško - dobro ohranjeno, prodam. Eržen, Česnjica 75, Zvezniki 2295
Prodajni motor NSU Primo, 175 ccm., s prevoženimi 6000 km. Visoko 40 2296
20 hrastovih verjev prodam ali zamenjam za deske. Zg. Brnki 74 2297
Prodajni pianino. Ogled dopoldan in ob nedeljah. Naslov v oglašnem oddelku 2298
Prodajni več komadov raznega pohištva. Poizve se v Senčurju 150 2299
Prodajni moško dirkalno kolo. Zasavska 33, Orehek, Kranj 2300
Prodajni osebni avto Opel-Kadet. Poizve se v Goricah 10, Golnik 2301
Prodajni 13 m² kamna za beton. Naslov v oglašnem oddelku 2313
Prodajni Fiat 1100 163/E model 1957. Vprašati Zvezniki, Kranj 2203

KUPIM

Kupim rabljeno sobno omaro. Naslov v oglašnem oddelku 2302
Kupim delovnega pašnega vola, težkega 400 do 500 kg ali dam v teženo 260 kg težko telico oziroma prodam. Zaloz 10, Golnik 2308

OSTALO

Mizarskega pomočnika za pohištvena dela sprejemam. Polak Jurij, mizar, Drolovka 8 2303
Nalila sem svilen roto. Naslov v oglašnem oddelku 2304
Sobo v središču Kranja takoj oddam dvema tovarniškima delavkama. Naslov v oglašnem oddelku 2305
Sivalni stroj vam strokovno in hitro popravim v delavnici. Omeje, Jelenov klanec, Kranj 2306
Tih in miren fant, star 27 let, želi poznanstva z dobro in pošteno dekle v starosti do 23 let. Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Cvetoča pomlad« 2307
Cenjene stranke obveščam, da sem preselil zlatarsko delavnico preko vsehga mostu. Zupančičeva 2, druga hiša desno. Zlatar Levčnik 2037
Obrt.ik, star 47 let, želi poročiti primerno žensko, po možnosti z domom ali stanovanjem. Ponudbe oddati v oglašni oddelk pod »Otrok ni ovira« 2308
Avtomobilisti, motoristi! Preverite za sedeže vseh vrst avtomobilov in motorjev vam hitro in lepo izdelata Bohorič, Gregoričeva 1, Kranj 2309
Kozolec s tremi okni na betonskih podstavkih, z opeko krit, prodam. Naslov v oglašnem oddelku 2310
Novo enostanovniško hišo z mizarsko delavnico, na lepem delu Kranja prodamo. Naslov v oglašnem oddelku 2311
Naljal sem pet ključkov v usnjem etujlu na Zl. polju. Smledniška c. 102, Kranj 2312
Gostilina pri Zlati ribi v Kranju obvešča potrošnike, da prodaja pristna štajerska vina: črno, rdečo in belo čez ulico po 200 din za liter. Se priporočam. 2285

OBJAVE

Ravnateljstvo Glasbene šole v Kranju sporoča, da je vpis učencev za sprejem v prvi razred v dneh 12. in 14. junija od 9. do 11. ter od 18. do 19. ure. Podrobnosti o vpisu so objavljene na šolski oglašni deski.

Administrativna šola v Kranju

RAZPIS VPISA ZA SOLSKO LETO 1961/62.

Administrativna šola v Kranju bo sprejela 60 dijakov-inj v I. letnik.

Rok za vlaganje prijav: Ravnateljstvo šole bo sprejemalo prijave kandidatov najkasneje do točka, 20. junija.

Priloge:

- 1. prošnja, kolkovana z 50 din državne takse
2. originalno spričevalo 8. razreda osnovne šole
3. dijaška knjižica ali izpisek iz matičnega lista
4. mnenje šole, kjer je kandidat dovršil zaključni razred
5. morebitna potrdila gospodarskih organizacij, ki bodo kandidata štipendirala
6. rojstni list
Pogoji:
1. uspešno dovršena osnovna šola
2. kandidat ne sme biti starejši kot 18 let
3. sprejemni izpit: kandidati z odličnim in prav dobrim uspehom bodo oproščeni sprejemnega izpita, ostali pa bodo v dneh od 21. do 23. junija 1961 opravljali sprejemni izpit iz slovenskega jezika. Začetek sprejemnega izpita bo 21. junija ob 8. uri zjutraj po razporedu, ki bo objavljen na razglasni deski.

Ravnateljstvo

Ekonomska srednja šola v Kranju

RAZPIS VPISA ZA SOLSKO LETO 1961/62.

Ekonomska srednja šola v Kranju bo sprejela 60 dijakov-inj v I. letnik.

Rok za vlaganje prijav: Ravnateljstvo šole bo sprejemalo prijave kandidatov najkasneje do točka, 20. junija.

Priloge:

- 1. prošnja, kolkovana s 50 din državne takse
2. originalno spričevalo 8. razreda osnovne šole
3. dijaška knjižica ali izpisek iz matičnega lista
4. mnenje šole, kjer je kandidat dovršil zaključni razred
5. morebitna potrdila gospodarskih organizacij, ki bodo kandidata štipendirala
6. rojstni list
Pogoji:
1. uspešno dovršena osnovna šola
2. kandidat ne sme biti starejši kot 18 let
3. sprejemni izpit: kandidati z odličnim in prav dobrim uspehom bodo oproščeni sprejemnega izpita, ostali pa bodo v dneh od 21. do 23. junija 1961 opravljali sprejemni izpit iz slovenskega jezika in matematike. Začetek sprejemnega izpita bo 21. 6. ob 8. uri zjutraj po razporedu, ki bo objavljen na razglasni deski.

Ravnateljstvo

OBVESTILO

cepljenje predšolskih otrok

Zdravstveni dom Kranj obvešča starše otrok, rojenih od 1/1 do 31/12-1960 in za revakcinacije (t. j. četrte injekcije) letnika 1958 in 1959 ter za zamudnike starejših letnikov, da bo obvezno III. cepljenje proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju po sledečem razporedu:
Otroški dispanzer Kranj: 12. 6. 1961 od 13.-17.30 ure
Združni dom Kokrate: 17. 6. 1961 ob 7.30 uri
Osnovna šola Predoslje: 17. 6. 1961 ob 8. uri

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

JOZETA BRULCA

se zahvaljujem Trgovskemu podjetju »Hrana-Kranj« in sestanovalcem za izkazano pomoč za darovane vence in cvetje ter za izrazne sočujalje.

Zalujoča žena z otroci

Občinski komite LMS Škofja Loka bo imel v mesecih: juliju, avgustu in septembru večje količine

zidne opeke (zidake) naprodaj

po zelo ugodni ceni 15 din franko pekarna. Pogodbe sklepamo s privatniki v ponedeljek, 12. junija 1961 od 14. do 18. ure, s podjetji pa v torek, 13. junija ob istem času. Pismena naročila sprejemamo takoj.

- Združni dom Visoko: 17. 6. 1961 ob 8.45 uri
Osnovna šola Oševček: 17. 6. 1961 ob 9. uri
Osnovna šola Kokra: 17. 6. 1961 ob 9.30 uri
Zdravstvena postaja Jezersko: 17. 6. 1961 ob 11.30 uri
Splošna ambulanta Predvor: 17. 6. 1961 ob 11.30 uri
Osnovna šola Trstenik: 17. 6. 1961 ob 15. uri
Osnovna šola Goriče: 17. 6. 1961 ob 15.30 uri
Otroški vrtec Golnik: 17. 6. 1961 ob 15.45 uri
Otroška posvetovalnica Zeje: 17. 6. 1961 ob 16. uri
Osnovna šola Podbrezje: 17. 6. 1961 ob 16.30 uri
Združni dom Naklo: 17. 6. 1961 ob 17. uri
Združni dom Mavčiče: 21. 6. 1961 ob 7. uri
Društvo - pri Fajfarju: 21. 6. 1961 ob 7.30 uri
Osnovna šola Zabnica: 21. 6. 1961 ob 8.15 uri
Otroška posvetovalnica Siračiče: 21. 6. 1961 od 9.-11. ure
Osnovna šola Podčičica: 21. 6. 1961 ob 14. uri
Pomožno cepišče: Gosilina Nemlje: 21. 6. 1961 ob 14.30 uri
Osnovna šola Besnica: 21. 6. 1961 ob 14.45 uri
Pomožno cepišče: Gosilina Rakoviča: 21. 6. 1961 ob 15.15 uri
Otroška posvetovalnica Senčur: 21. 6. 1961 ob 15.30 uri
Osnovna šola Veklo: 21. 6. 1961 ob 17. uri
Osnovna šola Trboje: 21. 6. 1961 ob 17.30 uri
Kmetijsko posestvo Hrasje: 21. 6. 1961 ob 18. uri
Zdravstvena postaja Črčiče: 15. 6. 1961 od 9.-10. ure odnosačija od 10.-12. ure cepilnjaka
Osnovna šola Šenturška gura: 15. 6. 1961 ob 18. uri
Osnovna šola Zaloz: 15. 6. 1961 ob 17.30 uri
Osnovna šola Večesovo: 15. 6. 1961 ob 18. uri
Starše obveščamo, da popolno cepljenje zajema letos tri injekcije, ki jih bodo otroci dobili v razdobju šestih tednov; še eno injekcijo pa bodo dobili prihodnje leto.

S seboj je prinesli vabilo in izkaznico o cepljenju.

CEPLJENJE JE STROGO OBVEZNO

Tiste starše, ki imajo bolne otroke, opozarjamo, da pravčasno preskrbe potrdila in jih predložijo na cepišče, ker se bo sicer izostanek smatral kot neopravičen. Prav tako opozarjamo starše, ki ne bodo pripeljali otrok brez opraviljivega vzroka na cepišče, da so kazensko odgovorni po določilih Splošnega zakona o preprečevanju in zatiranju nalezljivih boleznih (Uradni list FLRJ št. 13/59).

ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

HINO

Kropa: 8. junija italijanski film SVETLOST CIRKUSA ob 20. uri
Radovljica: 7. junija italijanski film PREKLETA SLEPARJA ob 18. in 20. uri, 8. junija ameriški barvni film TONKA ob 20. uri, 9. junija ameriški film STARI ZUCO o b20. uri
Skofja Loka »SORA«: 7. junija italijanski film KITAJSKI ZID
Duplica: 7. junija francoski barvni film NESREČNEZI prvi in drugi del ob 18. uri, 8. junija isti film ob 20. uri

Kranj »STORZIC«: 7. junija franc. film ZLOČIN IN KAZEN ob 16., 18.10 in 20.20. matineja ob 10. uri NEVARNE SOPROGE, 8. junija francoski film ZLOČIN IN KAZEN ob 16., 18.10 in 20.20. matineja istega filma ob 10. uri, 9. junija ob 10. uri ZLOČIN IN KAZEN, ob 16., 18.10 in 20.20 ameriški barvni western film PONOSNI UPORNIK
Letni kinó »PARTIZAN«: 7., 8. in 9. junija ameriški barvni film PONOSNI UPORNIK ob 20.30
Stražišče »SVOBODA«: 7. junija sovjetski barvni film OSEM NAJSTO LETO ob 18. in 20. uri, 8. junija italijanski film NEVARNE SOPROGE ob 19. uri

Vprašanje - živite pri očetu, ki je kmet. Od kdaj vam bo pripadal otroški dodatek, ker se nameravate izseliti?

Odgovor - V skladu s 6. točko 40. člena Uredbe o otroških dodatkih (Urad. l. FLRJ št. 36/55) vam bo pripadal otroški dodatek od prvega prihodnjega meseca po izselitvi.

P. J. Jesenice

Vprašanje - Ali lahko sklenete začasno-delovno razmerje, ker je ta zaposlitev glavni vir vašega preživljanja?

Odgovor - V skladu s 59. členom Zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. FLRJ št. 53/57) se mora skleniti začasno delovno razmerje samo takrat, če ta zaposlitev ni glavni vir vašega preživljanja.

U Krajini, 7. rečencvita 1961

OSMERTNICA!

U petek bode vunderle enu grenku smert zapupadu ta naš kunštni inu prefrigani

OSMI KLAS

lastnik eniga regimenta pešcou

Pokupavajne tiga trupla nesrečniga, erdšina inu ukovi tim nosobrbcam tretišolskem bodu gor držani u suboto oli poundekle ub 11.30 pu krajnskimu cajti.

Zalujoči študenti, prfoxi inu usi udspod lejčiči

Hitlerjeve zmote in napake

Slab vojskovodja - veliki norec

Koncem meseca januarja 1. 1945 se je Hitler vrnil iz vzhodne Prusije nazaj v Berlin. V vojaškem pogledu je bila ta dežela zgubljena. Preselil se je v novo pisarno in ker so bila bombardiranja vedno hujska, zapuščala svojo pisarno in odhaja v betonsko zaklonišče. Se vedno ne verjame, da je vojna izgubljena. Se vedno misli na zmago. Hitler ni verjel v astrologijo. Edini zemljevid, ki ga je ob vsakem času znal prebrati je bil po njegovemu mnenju »generalstabsni načrt«. Misli je, da je nezmotljiv vojskovodja.

V aprilu mesecu je bil zadnjič na vzhodni fronti. Približuje se vojakom s sivimi lasmi in globokimi brazdami na obrazu. Nekaj vojakov ga je takole opisal:

»Podoben je Frideriku Velikemu v njegovih najtežjih dneh. Se točneje, podoben je njegovemu duhu.«

Goebels je pisal, da je Hitler to pamlač proučeval usodo Friderika Velikega. Po sedmih letih vojne, ki jo je vodil proti Avstrijcem, Francozom, Rusom in proti nemškimi knezom na zahodu, je bil poražen. Moral je zapustiti Dresden. Rusi so zasedli njegovo prestolnico. Kar nasenkrat pa se je srečala obrnila. »Germanski bog vojne« je stopil na njegovo stran. Umrli je cesarica Jelšaveta Petrovna in na prestol je prišel Peter III., veliki oboževalec pruskega kralja in zavezništvo je razpadlo.

Ta preobrat je Friderik imenoval na kratko »brandenburški čudež«. Ki mu je omogočil, da je svojo vojsko usmerjal proti Avstriji in jo premagal, ko je izgledalo, da je to nemogoče. Bila je to prava zgodovinska redkost. Hitler je pričakoval, da ga takšen »brandenburški čudež« lahko reši. In kot je verjel, je »germanski bog vojne« na njegovi strani. 12. aprila je umrl Roosevelt in to je za njega veliko pomenilo. Vsem svojim armadam in vsem vojakom je izdal ukaze za napad.

Toda Rusi so kmalu prebili fronto na Odr. Prodirajo vse do Labe, kjer se srečajo z Amerikanci. Vsemu je konec. Tudi tokrat je Hitler slabo računal. Dolg je spisek napak, ki jih je zagrešil. Zgodovinarji so jih večinoma že zbrali. Med najvažnejše sodijo:

Junija 1940 zaustavlja proti navšvetom svojih generalov tankovske enote pri Dunkerque-u in omogoča Anglešem, da izvlčejo svoj ekpedicijski korpus na britanski otok.

Avgusta 1940 verjame, da bo vojna trajala kratko dobo, zato ukaze, da podvzamejo mere za demobilizacijo vojske in ovira razvoj Luftwaffe.

Ker verjame, da bo vojna kratkotrajna, napade Sovjetsko zvezo, državo, ki jo je nameraval pokoriti v osmih tednih.

Ko je avgusta 1941 zasedel Ukrajino, je mislil, da bo Sovjetska zveza kmalu kapitulirala, zato demobilizira 40 divizij in zmanjša proizvodnjo municije in streliva.

Misli, da je izkrcanje v Normandiji samo lažno in da se invazija pripravlja pri Calaisu, zato ne dovolj Rommelu, da uporabi blindirane enote.

Izdelava atomske bombe je za

njegja predraga, zato daje prednost raketni oborožitvi.

Prepričan je, da je letalstvo izgubilo na svojem pomenu zaradi izuma raket in zmanjšuje proizvodnjo letal.

Leta 1943 mu Messerschmidt predloži prvi model reaktivnega letala na svetu in, da bi že naslednje leto oborožil Luftwaffe z najhitrejšimi letali na svetu. Hitler to odбие in zahteva od Messerschmidta, da izdela nov model najhitrejšega bombnika na svetu. Dragocen čas gre tako nepopravljivo v izgubo.

Kljub temu je Hitler ves čas verjel, da je nezmotljiv vojskovodja. Nikoli ni pomislil, da je ideja, ki ji je tako zažensko služil, tuja človeštvu. Zmagati ni bil na njegovi strani. Kljub temu je nekaj mesecev pred zlomom Nemčije zaupal dr. Francku, rablju Poljske, drugiča enemu izmed svojih najplivnejših sodelavcev, tole: »Če bom vojno zgubil, bo svet govoril, da sem norec; vse kar sem napravil bodo smatrali, da je bilo blazno. Če pa zmagam, mi bo Nemčija in s tem ves svet pritril, da sem imel prav. To je lekcija zgodovine.«

Tudi takrat, ko so sovjetski tanki že prodrli v Berlin, je še verjel, da se bo zgodil zgodovinski čudež in da mu bo zgodovina dodelila mesto zmagovalca.

Bolgarke se ne ogibajo porodničnic

Pred vojno so vse bolgarske porodničnice štete skupaj 334 postelj in se je tamkaj rodilo le 4 procente vseh otrok. Štirinajst otrok od stotih ni doživelo enega leta starosti. Zdaj je v bolgarskih porodničnicah, klinikah in ginekoloških postajah okoli 7000 postelj za porodnice. 70% vseh otrok uživa redne zdravniške preglede do enega leta starosti. Otroška umrljivost je padla na 3% in število žrtev med porodnicami se je zelo zmanjšalo, saj samo ena izmed dva tisoč mater ne preživi poroda.



V ponedeljek zjutraj se je v našem uredništvu oglašil tov. Janes Novak iz Zbilj in nam prinesel dokaj svojevrstno izoblikovano kokošje jajce. Jajce, katerega vidite na sliki v primerjavi z normalnim, je znesla njegova 5 let stara kokoš

PRAUNI NASUETI

A. V. Kranj

VPRASANJE: Za koliko se poveča pokojnina udeležencu NOV od 1944. leta dalje?

ODGOVOR: V skladu s 71. členom Zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, številka 51-57) se udeležencem NOV od leta 1944 do konca vojne, pokojnina poveča za 30 odstotkov.

M. H. Jesenice

VPRASANJE: V hrabi na sodišču imate oporočo, katero bi radi spremenili, ali lahko zahtevate vrnitev oporoče?

ODGOVOR: V skladu s 165. členom Zakona o dedovanju (Uradni list FLRJ, št. 20-53) lahko zahtevate vrnitev oporoče in se bo o tem napravil poseben zapisnik.

V. Z. Tržič

VPRASANJE: Kot mati z otrokom vas zanima, do katerega leta starosti otroka, je materi prepovedano nočno delo?

ODGOVOR: V skladu s 71. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 53-57), je prepovedano nočno delo materi z otrokom do enega leta starosti.

O. B. Kranj

VPRASANJE: Koliko delovne dobe mora imeti zavarovanec, da pridobijo njegovi sorodniki družinsko pokojnino?

ODGOVOR: V skladu s 114. členom Zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, številka 51-57) mora imeti zavarovanec najmanj 5 let delovne dobe s pogojem, da ima v zadnjih 5 letih, vsako leto najmanj 8 mesecev.

O. Z. Skofja Loka

VPRASANJE: V kolikih dneh po sporazumu za nastop delovnega razmerja, morate priti z delom?

ODGOVOR: V skladu s 174. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 53-57), v kolikor ni določen rok, mora delavec nastopiti delo v roku 7 dni po sklenitvi sporazuma.

O. M. Radovljica

VPRASANJE: Ožji sorodnik živi v inozemstvu in je tuj državljan, ali bo upravičen do dedovanja na ozemlju FLRJ?

ODGOVOR: V skladu s 156. členom Zakona o dedovanju (Uradni list FLRJ, št. 20-53) bo odvisno dedovanje od določbe zakona, ki velja za državo, kjer prebiva vaš sorodnik.

H. L. Kranj

VPRASANJE: Ali ima pastorek iste pravice pri uveljavljanju družinske pokojnine kot zakonski otrok?

ODGOVOR: V skladu s 17. členom Zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, številka 20-53) ima pastorek iste pravice, kot zakonski otroci.

I. C. Skofja Loka

VPRASANJE: Ali se prizna delovnemu invalidu, čas ko je bil na poklicni rehabilitaciji, v delovno razmerje?

ODGOVOR: V skladu s 40. členom Zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list FLRJ, številka 51-57) se delovnemu invalidu čas poklicne rehabilitacije šteje v delovno dobo.

Pred II. jugoslovanskim jazz festivalom
V četrtek - otvoritev

Jutri, 8. junija, bo v veliki dvorani Kazine na Bledu otvoritev letošnjega II. jugoslovanskega jazz festivala, ki bo trajal do vključno nedelje, 11. junija. V teh štirih dneh se bo zvrstilo 25 ansamblov, in sicer iz Zagreba, Beograda, Zemuna, Splita, Bjelovara, Karlovca, Novega Sada in Ljubljane, razen domačih glasbenikov pa bodo nastopili tudi gostje iz Zahodne Nemčije (v četrtek), Italije in ZDA (v nedeljo). Prireditev, ki bo trajala štiri dni, bo prenašala tudi jugoslovanska radiotelevizija.

Med domačimi instrumentalnimi ansambli in solisti je precej znancev z lanskoletnega, prvega festivala, medtem ko se bodo nekateri letos prvič predstavili na Bledu. Med vokalnimi solisti bo skupaj s kvintetom Radomira Milojevića iz Beograda nastopil Tihomir Petrović, z zagrebškimi jazz kvartetom solistki Ivica Krajač in Gaby Novak, s kvartetom Stjepana Plavca iz Zagreba Zeljko Sarić, z ljubljanskim jazz ansambliom Lijana Petrović in drugi, medtem ko se bo iz ZDA predstavila tudi Helen Merrill.



Ljubljanski jazz ansambel

PROFESORICE NA ZAHODNONEMSKIH UNIVERZAH

so še vedno zelo redke. Od 2323 rednih profesorjev je samo 10 žensk, kar ni niti pol odstotka. Na splošno pridejo ženske lažje do profesure na manjših kot na večjih univerzah, stolice pravne fakultete pa so jim skoraj povsod zaprte. Od 3677 izrednih profesorjev pa je 111 žensk. Zanimiva pa je primerjava s številom študentk, ki jih je 20% od vseh študentov in številom doktoric, ki jih je prav tako 20%, saj nam jasno dokazuje, da glede univerzitetne kariere Nemke niso enakovrne.

Delavska univerza z novimi izkušnjami

Tudi italijanščina na Bledu

KAJ BO POKAZALA ANKETA V PODJETJIH?

Letošnja sezona izobraževanja se pravzaprav že nekako izteka. Doslej zelo razgibana tovrstna dejavnost bo z nastopom poletnih mesecov prenehala, vendar samo na viden. Prav tale čas, ki nastopa, bo treba izkoristiti za pripravo, osnutke in zamisli za prihodnje. Dosedanje izkušnje v organizaciji in vodenju izobraževanja bo potrebno še pred sestavljanjem novih programov temeljito pretehtati in preveriti, ker nam bodo le tako s pridom pomagale pri nadaljnjem delu.

Z upravitnikom Delavske univerze na Bledu, tovaršem Rolcem smo se v kratkem pogovorili, kako je vodstvu letos uspelo uresničiti načrt izobraževanja in kako bodo letošnje delovne izkušnje koristili pri nadaljnjem delu. O delu v letošnji sezoni je tovarš Rolec povedal, da je bilo posebno uspešno splošno in strokovno izobraževanje, ki ga Delavska univerza uresničuje s prirejanjem seminarjev, predavanj in tečajev. Z uspehom zaključujejo pouk tudi večerne šole, administrativna, ekonomska in tehnična šola letnik že zaključila, slabši pa so uspehi z družbeno-ekonomsko vzgojo, ker so podjetja za to pokazala

gospodarskim organizacijam. Namen te ankete je, da se ugotovi mnenje delovnih kolektivov ter njihove potrebe in želje po izobraževanju. Za izobraževanje v prihodnji sezoni je treba pri sestavljanju okvirnih načrtov v prihodnji sezoni v prvi vrsti upoštevati stvarne potrebe in želje kandidatov in kolektivov.

Tudi v prihodnje bo DU priležala jezikovne tečaje za nemški, angleški in na novo tudi za italijanski jezik. Zanimanje za te tečaje je veliko, ker je Bled turistični kraj in je znanje jezikov ljudem potrebno.

BODICE

Da plačam postržnino, sem vedno prepražen. Da sem na račun postržnine solidno postržen, si želim. Da pa me gostinci okrog prinašajo, si ne dovolim. V kranjski Park restavraciji sem v preteklih nekaj dni trikrat pil limonado. Za okus in za oko je bila vedno enaka, čeprav sem jo enkrat pil stoje, drugič pa pri pogrnjeni mizi, kajti povsod sem moral seveda plačati postržnino. Toda do sem je vse v najlepšem redu. Zakaj pa sem prvič plačal za limonado 70 dinarjev, drugič 100 (!) in tretjič samo 65 dinarjev, si nikakor ne znam razložiti. Morda se bo tudi kolektiv restavracije »Parke« začudil od kod tolikšne razlike?



To, kar se je meni pripetilo pred nekaj dnevi v Kranju, se je prav gotovo že marsikomu. Šel sem po Savskem bregu in nenadoma sem se znašel med točo okleščikov. V tankih steklenih posodah so namreč dobili nove butare in namesto, da bi pametno izkoristili čas in bi butare čimprej pospravili s ceste ter se lotili dela (v Kranju je problem s kruhom še vedno pereč), so se lotili vojne z okleščiki, ogrozili promet, predvsem pa pečice. K sreči sem skozi to zasedo prišel brez rane, vendar živčno hudo razvnan in močno preplašen. Upam, da bo odlej tudi na Savskem bregu mir in da bodo pečice brez strahu lahko šli mimo pekarne.

Škoda, da skoraj sem že mislil, da bi zelo preko utega, kar počenja neka »fina dama«, (nekateri pravijo, da je 64 let najlepša starost), ki ji marsikaj v Cerkljah ne gre v račun. Teji Francki bi svetoval, da vse dosedanje početje lepo opusti, sicer bo imela opravka s menoj. Kako ostre in odprane so moje bodice, je lahko poskusil že marsikdo in če ne bo drugega izboda, jo bom pač v Cerklje prirobantil.

Do prihodnjice na sovidenje —
Vaš Bodičar!

BEG IZ SINGAPURA

Obrnil smo se pa uzrli še drugo truplo — bilo je otroško in tako razmesarjeno, da ni bilo mogoče ugotoviti njegovega spola. Skočil sem čez zgoznel hlošč in v pepelu našel kosirni lonec in star, zarjav vel nož. Pobral sem ga. Skinny pa me je opazoval z očitim gnusom.

»Živi in pusti druge živeti,« sem zamrmral. »Nobenih želja nimajo več.«

Pred sončnim vzhodom se je cesta zožila in v sivkastem mraku smo zagledali pred sabo obrise kamponga. Poskrili smo se v grmičevje tik ob cesti, prežali in čakali, dokler ni sonce vzhlo in smo lahko razločili obrise kakih šestdesetih kolb, zgrajenih na visokih kolih.

»Spet vas na vodi,« sem zašepetal Donu. »Kar velika je, za okoli pet sto prebivalcev, bi rekel.«

Prve so poprilele za delo ženske. Opazovali smo jih, kako so nosile vode v zajeznih glinaastih vrčih iz bližnjega potoka. Nato so prilgale ognje in za duhali smo prileteli vonj po praženih ribah. Povedile so se nam sline.

»Gremo v vas?« je šepetaje vprašal Don.

»Kaj pa, če so Japonci kje naokoli?« sem zamrmral. »To bi bil samomor. Domačini nas ne bodo prijazno pogledali.«

Don je s kotički očel ošinil Roya. Njegove ustnice so bile razpokane in otekle. Griža ga je čisto zdelala.

»Kaj pa z njim?«

»Ustaviti se homo morali,« sem odgovoril. »Bilo bi bedasto kreniti ob belem dnevu.«

Ves dan smo ležali skriti: dolgo jutro in vroči popoldan, ko je dež stopnil po listih nad nami. Proti večeru so je Royu začelo bledeti. Malo pred sončnim zahodom sem se obrnil k Donu:

Slovenski književniki na Koroški Beli

Kolektiv osnovne šole na Koroški Beli, je skupaj z DPD Svoboda, tudi letos pripravil večer slovenskih književnikov. V petek popoldne so najprej za šolsko mladino brali svoja dela Mimi Malenšek, Tone Pavček, Lojze Krakar, Ivan Potrč in Janec Menart. Zvečer pa je bila podobna prireditev za odrasle. Medtem ko so na popoldanskem delu brali dela za mladino so za zvečer izbrali zahtevnejša dela. Zvečer je bral svoja dela tudi domačin

Miha Klinar, ker se je moral Tone Pavček vrniti v Ljubljano zvečer ni nastopal.

Obkrat je bila dvorana polna in občinstvo zelo hvaležno tako prirediteljem kot izvajalcem. Vmesni čas od ene do druge predstave pa so izkoristili za razgovor s književniki. V pozdrav nastopajočim sta popoldne izvajala nekaj pesmi pionirski pevski zbor in tamburaški zbor, zvečer pa mladinski pevski zbor.

Uspešen nastop gojencev kranjske baletne šole

Minulo soboto zvečer so člani I. II. in III. letnika baletne sekcije DPD Svoboda »France Prešeren« Kranj pripravili zelo uspešno BALETNI VEČER. Gojenci vseh treh letnikov so najprej prikazali gledalcem obvezne baletne like. Nato je sledil valček Johanna Straussa, in pa prva baletna izvedba Blaža Arnika »Pravljica o mlademu junaku.« S to izvedbo in pa s Straussovim valčkom so mladi plesalci doživeli lep uspeh že v Bosanskem Samcu na minullem festivalu Bratstva in enotnosti. V tretjem, zadnjem delu pa so gojenci nadvse navdušili občinstvo s plesni v modernem ritmu. Koreograf je bila Marjeta Znidaršič iz Ljubljane, korepetitorja sta bila Judita Ribič in Milan Mihelič, vezno besedilo pa je bral Tone Hotko.

S tem naštudiranin baletnim programom so kranjski gojenci, tako kot prvič, uspešno nastopili tudi v torek, to je včeraj popoldne.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ²⁴

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Po smrti s plinom, injekciji kloroforma, po strelu v tilnik je to četrti način moritve, ki sem jo spoznal v Auschwitzu.

Naglo zberem zdravila in očala, ki so jih pustile žrtve. Solznih oči in tresočih se nog se vračam nazaj v krematorij I, ki po Mengelejevih besedah »sicer ni sanatorij, kjer pa se vendarle da izdržati«. Potem, ko sem videl »Grmado«, mu moram dati prav. Ne zaradi sebe, pač pa zaradi ljudi, ki jih more v krematorijih.

Po vrnitvi grem takoj v svojo sobo. Danes ne morem sortirati zdravil. Vzajem luminal — trikratno dozo — in ležem. Morda mi luminal prinese nekaj ur spanja, da v njem pozabim na vse.

Naslednjega jutra sem priča novim dogodkom. Od ljudi »Posebne komande«, ki vedno vedo za vse dogodke v taborišču, izvem, da so esesovske straže s svojimi psi zaprle vse prehode med bloki. Esesovci strogo pazijo na kršilce.

Danes bodo likvidirali češko taborišče. Češki blok so po trditvah »izvedencev« leta 1944, julija meseca, napolnili z deset tisoči ljudi, ki so jih privlekli iz geta v Theresienstadtu. To je izrazito rodbinsko taborišče, ker ljudi, ki so jih privlekli sem, niso selektirali. Stari in mladi so smeli ostati skupaj. Obdržali so svojo obleko in jim ni bilo treba delati.

Zdaj potekajo tudi njim zadnje minute. Naglo druga za drugo se vrste pošiljke Judov iz Ogrske. Dostikrat jih pripeljeta dnevno po dva vlaka. V njih je na tisoče ljudi.

Taborišči C in D ter taboriščni oddelek Fk 1 so prenapolnjeni. In zdaj morajo starci iz češkega taborišča, izčrpani mladci in kot okostnjaki sestradani otroci napraviti prostor delazmožnim prišlecem.

Položaj čeških Judov se je že tedne in tedne slabšal. Ko so prišli prvi transporti z Ogrskega, so postopoma zmanjševali obroke hrane češkimi Judom in jih kmalu nato skoro popolnoma ustavili. Vprašanje prehrane teh ogromnih množic ljudi je postajalo za poveljnika Auschwitza nerešljivo.

Češki Judje so zaradi stradanja že skoro pobesneli. Več mesecev koncentracijskega taborišča je do kraja izčrpalo njihov organizem — zato te nove obtežitve niso več izdržali. Cele skupine so morile griža, kolera, pegavica. Vsa dan je umrlo 60 do 100 ljudi.

Ze na vse zgodaj zjutraj je bila napovedana zapora blokov. Več stotin esesovcev je zaprlo češko taborišče in zganjalo ljudi v vrste. Bila je strahota poslušati te krike strahu in groze.

Češke Jude nakladajo na tovrnjake. Vsi se dobro zavedajo, kaj jim grozi. 1500 delazmožnih mož in okoli 2000 mlajših žensk so izločili. Te bodo poslali v druga taborišča Nemčije. Vsi drugi pa so namenjeni v krematorij II. in III.

Naslednjega dne je češko taborišče prazno. Tudi v krematorijih II. in III. je zavladala tišina. Samo kamion vidim še, ki odhaja, naložen s pepelom, proti Visli... Število prebivalstva koncentracijskega taborišča se je z likvidacijo češkega taborišča zmanjšalo za deset tisoč. Akti krematorija pa so se povečali za en sam list. Na njem je zapisano:

»Del koncentracijskega taborišča Auschwitz, tako imenovano češko taborišče, je bilo zaradi pogostih pojavov pegavice likvidirano.

Podpisal: dr. Mengele, Hauptsturmführer, prvi taboriščni zdravnik.«

Na intervencijo dr. Epsteina je dr. Mengele pustil pri življenju osem zdravnikov iz taborišča čeških Judov. Dodelil jih je bolnišni barakam taborišča F. Njihovo obupno zdravstveno stanje je posledica razkrajajočega posla zadnjih tednov, ko niso poznali ne počitka, ne nevarnosti okužbe in so se popolnoma posvetili negi svojih bolnikov. Zdaj so s svojimi duševnimi in telesnimi močmi popolnoma na koncu in večinoma tudi inficirani s pegavico.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

»Salama!« je odgovoril in mežikal, ko da bi bil kratkoviden. »Od kod si prišel?«

Znova sem pokazal proti severu.

»Si prispel od daleč?«

»Da, od zelo daleč.«

»Kaj počneš tu? Vsi belci so se umaknili že pred tedni.«

»Kam?« sem vprašal.

»Ne vem. Zakaj nisi odšel tudi ti s svojimi ljudmi?«

»Zaostali smo. Nato so nas zajeli Japonci, a smo pozneje ubežali.«

»Niste od kompanije?«

Takrat sem spoznal, kam je meril. V številnih otroških krajih Jave in Sumatre je bila holandska vlada znana kot kompanija.

»Ne,« sem odgovoril. »Nisem.«

»Si Anglež?«

»Da.«

»Nemara iz Singapura?«

»Da.«

»Vojaki? Se tepete proti Japoncem?«

»Da.«

»Dobro, zelo dobro.«

»So Japonci tukaj?«

»Cel kraj vojakov je okoli deset milj proč.«

»Koliko in kje približno?«

»Kakih sedem do osem sto jih je. Tam proti jugu in zahodu.«

To bo prekrizalo naše načrte, ko smo hoteli počez presekat otok, sem pomislil.

»Stari mož,« sem odgovoril, »moj prijatelj je hudo bolan.«

»Pojd! In privedi ga in tudi ostale. Poskrbeli bomo za vas.«

Odšel sem skozi vrata mimo gruč domačinov proti džungli. Don, Skinny in Roy so bili tako imenitno skriti, da sem tuhtal precej časa, kje so, na posteljo pa sem jih le našel poskrite v goščavi.

»Vse je v redu, Don,« sem zakleal. »Pojdimo.«

»Nemara je past?«

»Upam, da ne. Za vsako ceno moramo pomagati Royu.«

»V redu. Ti si vodja.«

Pojasnili sem tovaršem, da bomo morali odložiti parango, če nas bodo domačini gostoljubno sprejeli; takšen je bil običaj v prijateljski hiši. Nato smo skupaj šli v kampong. Pred kolibo nas je pričakoval starec. Pospremil nas je v kolibo, ki je bila zdaj prazna, mi pa smo izlekli naše parange izza enaj okoli ledij in jih položili na mizo.

Fokazal sem na Roya.

»Hudo je bolan.«

Starec je stopil do mladega domačina, ki je stal pred kolibo, in mu hlel nekaj razlagati. Potlej se je obrnil k meni, rekoč:

»Ta bo prinesel zdravilo.«

Kmalu je prišel drug domačin in ponudil vsakemu posodo s tekočino, ki je dišala kot prečiščen alkohol. Pijača je kar ožgala gohtance in skoraj v hipu sem začutil, da se mi vračajo moči. Starec nas je blago motril.

»Kaj počnejo Japonci?« sem ga vprašal.

»Hudobni so, jako hudobni,« je rekel. »Dan in noč jedo in popivajo in ubijajo slehernega, ki gre mimo. Prvi Japonci so bili dobri vojaki, ti pa so povsem drugačni. Popivajo in delajo silo našim ženskam.«

»Ali bi se lahko izognili Japoncem, če bi krenili na jug?«

»Morda, če boste previdni. Tukaj zdaj ni več bojev. Hudi boji so na Javi, zelo hud.«

»Potem moramo tja.«

»Za pot boste rabili mnogo dni in kako boste prišli prek ožine med Sumatro in Javo?«

Vtem, ko je govoril, je stoplja v kočjo domačinka, noseč v rokah posodo z nekaj prgičkami belega prahu. Obstala je in čakala. Starec je pokazal Roya, ona pa je prikimala. Potlej je stopila k njemu in mu z znamenji velela naj leže in si odvijte čunjo okoli ledij.

»Za vraga,« je zarobantil Skinny. »Pa še ob belem dnevu!«

TRŽIŠKO DOPOLDNE

TRŽIC IMA VEC stez za pešce, nekaj poti za kolesarje, tri nevarne ovinkne za avtomobile in križišče, na katerem obračajo avtobuse. Za športnike še vsako leto gorske dirke na Ljubelj. Hiše so kakor stari zobje poravnane z vsake strani ceste. Mestu so bližnji vrhovi potisnili gorstki klobuk skoraj na oči. Čevlji Tržiča so tesni. Dolina je polna saj in pa otrok, teh res nikjer ne primanjkuje. Ljudje govorijo skozi dimnike in denarnice. Mesto ima industrijska pljuča, delavske prsi, dolgočasen obraz in stoletno držo. Povrhničarji starih časov z lesenimi fasadami hiš zarašča arhitektura stolpnice in radijske antene. Zice vežejo hiše in denar ljudi.

goriških češenj. Ljudje pravijo, da so drage in premalo sladke.

DRUZINSKI PREPIR
OB ENIH SEM ZMENJEN na železnici. Vse gre po voznem redu, samo njihovi vlaki preveč zamujajo. S to pripombo sem jim stopil na nogo. Tržiško progo tako že težko vzdržujejo, ker je potnikov vsak dan manj. Avtobus jim požira potnike. Bogatijsko se na račun železnice, ki jo razjedajo črvi. To ni pošteno. Toda potniki se ne sprašujejo, kaj je moralno. Glavno je, da avtobusi trdno sedijo na cestah in da v kratkem času pridejo v svet. Na železnici pa človek tako samo živce zgublja. Tako se v Tržiču resno...

VRATAR V BELI SRAJCI
TRŽIŠKO DOPOLDNE NE BI BILo zanimivo, če ne bi odkril vratarja v beli srajci. Kmalu sva našla skupno valovno dolžino, čeprav je njegova glavna naloga, da ima pred vrati red. Skozi ta vrata dnevno prihaja okrog 500 deket, prijetnih obrazov in različnih let. Pa njegova žena kljub temu nima razlogov, da bi bila ljubosumna.

— Poznate Mojzesovo sedmo zapoved?
— Poznam. Moje pristojnosti so omejene. Delavcev po končanem delu v naši tovarni več ne pregledujemo. Ti časi so minili. Zakaj bi delavci kradiли tisto, kar je njihovo. Preglede smo popolnoma odpravili.

— Kakšen je povprečen delavnik?
— Odpiram in zapiram vrata, dajem pojednila in nadziram odhode v delovnem času. Imam belo srajco, samoveznicno in kroj uniforme. To je moja delovna uniforma, ki jo je predpisala tovarna čevljava.

— Se zgodi, da kakšna veverica smukne okoli vrata?
— Samo po uradni poti, če ima črno na belcu v roki. Zadnja leta je pri nas red v tovarni. Zamud je vedno manj.

Tako. Trgovine so zaprti in ljudje, ki imajo opicidanski odmor odhajajo na kofeilo. Kmetje, ki se še zadržujejo v mestu, so odšli na kiso juho. Klobase nosijo običajno s seboj. Samo branjevka je ostala za svojo tržnico in pravi, da češnje niso črvice.

Vsako mesto ima najbrž dva obraza. Tisti, ki ga kaže v delovnih urah, je manj simpatičen in zanimiv, toda veliko več vreden in pomemben. Drugi obraz je čas prostih ur. In ta je v Tržiču najbrž veliko lepši kot delovno dopoldne.

dve podjetji, ki jima je dana družbena naloga prevoza potnikov. V prejšnjem mesecu so imeli na železnici 1818 potnikov, v avtobusih pa se je vozilo 12.933 ljudi. Vsaka primerjava bi bila lahko zlobna. Časopis pa mora biti nevtralen.

Na železnici si obetajo boljše čase. Načrti avtobusnega podjetja mi niso znani, ker je upravnik odšel za trenutek iz pisarne. Namreč, tako ne gre več naprej. Z motornim vlakom bodo skušali biti hitrejši od avtobusov. Do Kranja bodo rabili 17 minut. Tako bi razna podjetja prištedila velikanska sredstva, ki jih sedaj dajejo delavcem za pokritje avtobusnih mesečnih kart.

Naj izostane vsak komentar. Tržičani in potniki, ki so navajeni parne vprege mislijo, da so na železnici še vedno močne zavore. Moral jih bodo pač v kratkem...



Tržiško dopoldne spoznavam skozi delavnik. Delavnici se tako povedo na svetu začnajo zgodaj zjutraj. V mestu ni javne ure, da bi lahko vedeli kako teče čas. Stolpne ure so namenjene predvsem kristjanom in te kažejo čas po starem. Večkrat zaostanejo, če ne stoji. Ura je šest. Ljudje so slekli spalne srajce, oprali zobe in preli tovarnam se izgublajo sledovi nog. Vsak hodil na delo počasneje kakor z dela. To je zanimivost, ki jo mimogrede zapažamo. Stroji v tržičkih tovarnah so stekli po tarifnih postavkah. Plač ne delijo za prazen nič. Učinek zaračunajo po šivih čevljev, po smrčahu svinjskih kož in po ostrini srpov.

PRVA VOZnja PO MESTU

NA PRAVIM PRVO KROZNO

vožnjo. Glavno cesto so najbrž gradili za deževnike, ne pa za avtomobilski promet. Po pločnikih razvažajo mleko. Prilaskujejo ulici. Zenske govorijo o štorikljah. Njihovo izražanje je spretno in obeta dež. To so prva jutranja poročila, ki jih maticarju ni treba takoj vključiti v uradne knjige. Uradniki so tako navajeni, da povedo zamujajo in da beležijo samo dejstva.

Okrog osmih je svet že tako daleč na nogah, da šolarji po ulicah ocenjujejo noge sošolk. Temu pravimo nazorni pouk. Potem se lep čas nič ne zgodi. Kavarna in cerkev sta prazni. V mestni kroniki sta obe važni, čeprav delata najbrž z deficitom. Brivci iztegujejo vratove v okvirih izložbenih oken. Tržič dobiva najbolj vsakdanji obraz. Avtobus požira zadnje potnike. Odpeljejo se kmetje in vodilni uslužbenci, ki imajo dnevnice.

Zdaj nastevam samo še dejstva. Okrog malice pride na glavno križišče miličnik in pokadi dve cigareti. Istočasno je v parku osel zaspal pod klopjo. Te živali so pri nas že tako skoraj izumrle in gruča ljudi je sama potrdila zanimanje za redke živali. Blizu polodne pridrži prava cestna križarica s tujo avtomobilsko oznako. Na ovinku zapoje gume in voznik se samozavestno nasmeji. Branjevka je medtem prodala dve košari



Ob dveh v Tržiču tudi ne upoštevajo prometnih predpisov

Delavske športne igre »Avtomacija« Škoda, da nimamo v Kranju dobrih športnih naprav in igrišč

OTVORITEV TEKMOVANJ BO V PETEK OB 8. URI NA IGRIŠČU MLADOSTI

KRANJ — Športi med delovnimi kolektivni je v zadnjem času precej razgiban in se z njim ukvarja vedno več delavcev. Lani in še prednja leta so se v Kranju že zvrstile številne delavske športne prireditve, med njimi naj omenimo športne igre »Elektro«, potem športne igre grafičarjev, tehničnih tekstilnih srednjih šol, športne igre ekonomskih srednjih šol iz vse Slovenije itd.

V petek, soboto in nedeljo, 9. 10. in 11. junija, pa bo Kranj spet prizorišče delavskih športnih tekmovanj, in sicer poslovneža združenja »AVTOMACIJE« iz Ljubljane in organizaciji »Elektra« iz Kranja. Računajo, da se bo prvih delavskih športnih iger »Avtomacija« udeležilo okoli 600 športnikov — delavcev, in sicer iz Telekomunikacij, I.E.V., TELA, Elektroinženjske inštituta za elektriko in avtomatiko, TOS iz Ljubljane, Nika iz Železnikov, TIA iz Lesca in Iskre iz Kranja. Razen tega se bodo tekmovanja izven konkurence udeležili tudi delavci »Elektroin-

vesta« iz Sarajeva, kontinentalnega eksporta iz Ljubljane in Elektroprojekta iz Ljubljane. Tekmovali bodo v atletiki, plavanju, nogometu, rokometu, odbojki, košarki, tenisu, balinanju in namiznem tenisu. Otvoritev prvih delavskih športnih iger »Avtomacije« bo v petek, 8. junija, ob 8. uri na stadionu Mladosti v Strazližu, zaključek in razglasitev rezultatov ter podelitev pokalov in kolajna pa bo v nedeljo, 11. junija, ob 13. uri v veliki dvorani OLO v Kranju. Za tekmovalce iz drugih slovenskih mest in iz Sarajeva je prenočišča preskrbljeno v Dija-

škem domu na Zlatem polju, za prehrano pa v delavski restavraciji v Iskrli.

Ze pred začetkom tekmovanja spet lahko ponovimo dejstvo, kako je Kranju potreben športni stadion z vsemi igrišči na enem mestu. Prav zaradi tega je organizator primoran, da bo izvedel atletska tekmovanja in plavanje v Kropi. Ostale tekme pa bodo na stadionu Mladosti, na keglistu Triglava in v prostorih Iskre.

Konjske dirke v Komendi

Parada konj

Preteklo nedeljo popoldne so bile na hipodromu v Komendi prve letošnje spomladanske konjske dirke v organizaciji domačega konjeniškega kluba. Za to redko prireditve je bilo med ljudmi precej zanimanja, saj si jo je ogledalo preko 3000 gledalcev. Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra, saj je bil ves hipodrom ozvočen. Naj omenimo, da razen padca enega konja ni bilo nobene druge nesreče. Tekmovalci so bili v glavnem zelo disciplinirani, le v zadnji disciplini, v dvovprežni handicap vožnji je Flerin očito zapiral pot Lojzetu Gorjancu iz Kranja in ga tako slednji ni mogel prehiteti. S tem si je Flerin tudi zagotovil prvo mesto. Rezultati dirk pa so bili naslednji:

- enovprežna vožnja težki delovni konji — 1. Franc Dimic (Komenda); enovprežna handicap vožnja težki delovni konji — 1. Dragor Flerin (Lj.); enovprežna vožnja, toplokrvni konji — 1. Alojz Berič (Lj.); enovprežna vožnja za 3-12 letne kasače — 1. Matevž Krušič (Lj.); parkirno jahanje kategorij »P« in »L« — 1. Matija Korenčan (Lj.); enovprežna handicap vožnja — 1. Tine Jagodic (Komenda); enovprežna handicap vožnja za kasače — 1. Lojze Gogjanc (Kranj); galopska dirka za kmečke delovne konje — 1. Janez Zagor (Komenda); dvovprežna handicap vožnja — 1. Drago Flerin (Lj.).

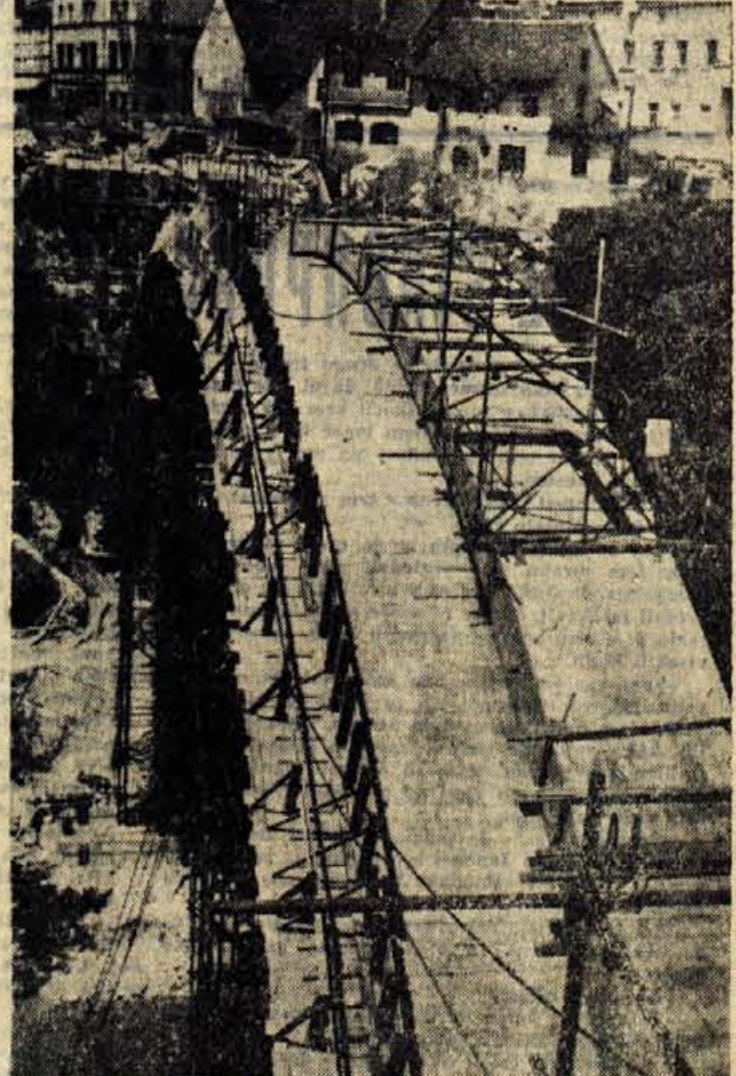
LETNA KONFERENCA

ObO RK KRANJ

Prostori in kadri

Občinski odbor RK je imel konec mimulega meseca letno konferenco, na kateri so pregledali dosedanje delo odbora. Ugotovili so, da je bila organizacija RK zadnje čase zelo aktivna in se je zato močno uveljavila. Izvedli so več uspešnih akcij, najuspešnejši pa sta krvodajalska in fluorografska. Na konferenci so največ razpravljali o težavah organizacije, ki je pomanjkanju prostorov in kadrov. Za rešitev teh dveh in ostalih problemov, bo treba še več dela s članstvom in z ostalimi organizacijami.

M. Z.



Prvi del kranjskega mosiu je dograjen

NAŠ RAZGOVOR Leon Pintar: »Nehal bom!«

Pravzaprav je najhitrejši Jugoslovan Leon Pintar iz Kranja že star znanec našega lista. Tudi to pot je prav rad odgovoril na nekaj vprašanj.

Srečal sem ga v mehanični delavnici OLO Kranj pri popravilu »fličkota«.

»Koliko si kaj letos treniral?«
»Zelo malo. Z motorjem prav nič, niti po cesli. Dirke v Ljubljani pri javnih skladistihi so bile moja prva letošnja preizkušnja, v Portorožu v nedeljo pa druga.«

»Kako pa si zadovoljen s por-

toroškimi dirkami?«
»Z ozirom na skromne priprave sem z njimi zadovoljen, saj sem izboljšal lanski rekord proga za 2 kilometra. Najboljši krog pa sem prevozil s 95 in 100 kilometri na uro. Škoda je le, da sem imel nekoliko smole. V kategoriji do 250 ccm sem vseskozi vodil, potem pa me je moj tekmelec Lojgo iz Italije prisilnil ob rob ceste, tako da sem se s stranjo motorja zalezel v občestni kamen in slavnato bašo. Na vso srečo nisem padel, pač pa sem precej zmošal. Kljub temu sem z vožnjo

adaljeval in se Lojgu precej približal in še 100 metrov bi moral biti proga daljša pa bi ga prehitel.

»Ali je bila letošnja portoroška proga kaj nevarna?«
»Niti ne, če si je nisem sam naredil. Dvakrat je manjkalo za las, da se ne bi ubil. V najhujši ovinek pri Sv. Križu, proti Sv. Luciji sem dvakrat pripeljal z brzino 140 km na uro. Malo je manjkalo, da me ni odneslo.«

»In kaj misliš o naslednjih dirkah?«
»Zelo sem pesimistično razpo-

ložen in sicer predvsem zaradi motorja. Neverjetno so letos v motorjih vsi tuji tekmovalci napredovali. Imajo dobre tekmovalne stroje, jaz pa še vedno tekmujem na serijskem Puchu SGS. Če ne dobim letos boljšega motorja, potem bom prav gotovo nehal tekmovali. Voljo imam še vedno lekljeno, kondicijo prav tako odlično, le tekmovalnega stroja nimam dobrega. Če bom še naprej tekmoval s Puchom SGS, potem si samo še kakšno nesrečo lahko nakopijem.«

M. Živkovič